

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 156/20
Luxembourg, 8. december 2020

Sodba v zadevi C-584/19
Kazenski postopek proti osebi A in drugim

Evropski preiskovalni nalog lahko, drugače od evropskega naloga za prijetje, sprejme državno tožilstvo države članice, ki je izpostavljeno tveganju, da bodo nanj naslovljena posamezna navodila izvršilne veje oblasti

Temeljne pravice osebe, na katero se nanaša evropski preiskovalni nalog, so dovolj varovane tako v fazi izdaje tega naloga kot tudi v fazi njegove izvršitve v drugi državi članici

Staatsanwaltschaft Hamburg (državno tožilstvo v Hamburgu, Nemčija) je zoper osebo A in več neznanih oseb začelo kazensko preiskavo zaradi goljufije. Vse te osebe so osumljene, da so julija 2018 ponaredile 13 nalogov za bančna nakazila tako, da so uporabile nezakonito pridobljene podatke, na podlagi katerih bi lahko prišlo do nakazila 9800 EUR na bančni račun, ki je na ime osebe A odprt pri avstrijski banki. V okviru preiskave te zadeve je državno tožilstvo v Hamburgu maja 2019 izdalo evropski preiskovalni nalog¹, ki ga je poslalo Staatsanwaltschaft Wien (državno tožilstvo na Dunaju, Avstrija) in s katerim je zadnjenavedeno zaprosilo, naj mu predloži kopije izpiskov zadevnega bančnega računa za zadevno obdobje. Vendar avstrijsko državno tožilstvo takega preiskovalnega ukrepa v skladu z avstrijskim zakonikom o kazenskem postopku ne sme odrediti brez predhodne sodne odobritve. Zato je državno tožilstvo na Dunaju konec maja 2019 Landesgericht für Strafsachen Wien (deželno sodišče na Dunaju, Avstrija) zaprosilo, naj odobri navedeni preiskovalni ukrep.

To sodišče se zlasti ob ugotovitvi, da državno tožilstvo v Hamburgu na podlagi nemškega procesnega prava lahko, tudi v posameznih primerih, prejema navodila Justizsenator von Hamburg (pravosodni senator v Hamburgu, Nemčija), sprašuje, ali bi morali ta evropski preiskovalni nalog izvršiti avstrijski organi. Njegova vprašanja se natančneje nanašajo na uporabo – v okviru Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu – nedavne sodne prakse Sodišča glede pojma „odreditveni pravosodni organ“, pristojen za izdajo evropskega naloga za prijetje (ENP),² v smislu Okvirnega sklepa 2002/584³. Zato se je navedeno sodišče odločilo Sodišče vprašati, ali je državno tožilstvo države članice mogoče šteti za „pravosodni organ“, pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga v smislu te direktive, kljub dejstvu, da je izpostavljeno tveganju, da bo izvršilna veja oblasti nanj v okviru sprejetja takega naloga naslovlila posamezna navodila ali ukaze.

Presoja Sodišča

Sodišče je v sestavi velikega senata razsodilo, da pojma „pravosodni organ“ in „odreditveni organ“ v smislu Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu zajemata državnega tožilca države članice ali, splošneje, državno tožilstvo države članice, in to tudi če bi bila ta v razmerju pravne

¹ Ta evropski preiskovalni nalog je bil izdan v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah (UL 2014, L 130, str. 1) (v nadaljevanju: Direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu).

² Sodbi z dne 27. maja 2019, OG in PI (Državni tožilstvi v Lübecku in Zwickauu) ([C-508/18 in C-82/19 PPU](#), točka 90); PF (Generalni državni tožilec Litve) ([C-509/18](#), točka 57); glej tudi Sporočilo za medije [68/19](#). Sodišče je v točki 90 sodbe z dne 27. maja 2019, OG in PI (Državni tožilstvi v Lübecku in Zwickauu), ki se nanaša na nemške državne tožilce, namreč razsodilo, da pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu Okvirnega sklepa 2002/584 ne zajema državnih tožilcev države članice, ki so v okviru sprejemanja odločitve o izdaji evropskega naloga za prijetje izpostavljeni tveganju, da bodo zanje neposredno ali posredno veljali posamezni napotki ali navodila izvršilne oblasti.

³ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34) (v nadaljevanju: Okvirni sklep o ENP).

podrejenosti izvršilni veji oblasti te države članice, pri čemer gre za razmerje, v katerem naj bi bila izpostavljena tveganju, da bo navedena oblast na njiju pri sprejetju evropskega preiskovalnega naloga neposredno ali posredno naslovila ukaze ali posamezna navodila.

Sodišče v zvezi s tem uvodoma navaja, da se na podlagi te direktive evropski preiskovalni nalog lahko izvrši le, če je organ, ki ga je izdal, „odreditveni organ“⁴ in če ga mora – kadar tak nalog izda odreditveni organ, ki ni sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali državni tožilec, pristojen v zadevnem primeru – potrditi „pravosodni organ“, preden je ta nalog zaradi svoje izvršitve poslan v drugo državo članico.

Sodišče ob tem pojasnilu najprej opozarja, da drugače od tega, kar je v Okvirnem sklepu o ENP, ki se nanaša na „odreditveni pravosodni organ“, ne da bi bila v njem navedena identiteta organov, ki jih ta pojem zajema, je državni tožilec v Direktivi o evropskem preiskovalnem nalogu izrecno naveden⁵ med organi, ki so kot sodnik, sodišče ali preiskovalni sodnik zajeti s pojmom „odreditveni organ“. Poleg tega Sodišče navaja, da je v tej direktivi državni tožilec v primerih, v katerih je ta nalog izdal odreditveni organ, ki ni sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali državni tožilec, pristojen v zadevnem primeru, prav tako vključen med „pravosodne organe“, pristojne za potrditev evropskega preiskovalnega naloga, preden se ta pošlje izvršitvenemu organu.⁶ Ugotavlja, da opredelitev državnega tožilca v navedeni direktivi kot „odreditvenega organa“ ali „pravosodnega organa“ ni pogojena z neobstojem razmerja njegove pravne podrejenosti izvršilni veji oblasti države članice, ki ji pripada.

Dalje, Sodišče poudarja, da je izdaja ali potrditev evropskega preiskovalnega naloga predmet postopka in jamstev, ki se razlikujejo od postopka in jamstev, ki veljajo za izdajo ENP. Navaja zlasti, da mora v skladu z Direktivo o evropskem preiskovalnem nalogu državni tožilec, ki tak nalog izda ali potrdi, upoštevati načelo sorazmernosti in temeljne pravice zadevne osebe ter da mora biti njegov nalog predmet učinkovitega pravnega sredstva, vsaj enakovrednega tistemu, ki je na voljo v okviru podobnega nacionalnega postopka. Poleg tega Sodišče poudarja možnost, ki jo ima na podlagi te direktive izvršitveni organ in, splošneje, država izvršiteljica, da z različnimi mehanizmi skrbita za spoštovanje tega načela in temeljnih pravic zadevne osebe. Sodišče na podlagi tega ugotavlja, da Direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu, tako v fazi izdaje ali potrditve kot tudi v fazi izvršitve evropskega preiskovalnega naloga, vsebuje vsa jamstva, ki zagotavljajo varstvo temeljnih pravic zadevne osebe.

Nazadnje Sodišče navaja, da se cilj, ki mu sledi evropski preiskovalni nalog, razlikuje od cilja, ki mu sledi ENP. Namreč, medtem ko je namen ENP prijetje in predaja zahtevane osebe z namenom uvedbe kazenskega postopka ali izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, je namen evropskega preiskovalnega naloga izvedba enega ali več posebnih preiskovalnih ukrepov z namenom pridobitve dokazov. Čeprav so lahko nekateri od teh preiskovalnih ukrepov intruzivni, pa evropski preiskovalni nalog, drugače od ENP, tako ne posega v pravico do svobode zadevne osebe. Zato Sodišče – glede na vse te razlike med Okvirnim sklepom o ENP in Direktivo o evropskem preiskovalnem nalogu – meni, da se razlaga, podana v nedavnih sodbah⁷, v skladu s katero pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu tega okvirnega sklepa ne zajema državnih tožilcev države članice, ki so izpostavljena tveganju, da bodo na njih naslovljena posamezna navodila izvršilne veje oblasti, ne more uporabiti v okviru Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

⁴ V smislu člena 2(c) Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu.

⁵ To določa člen 2(c)(i) Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu.

⁶ To določa člen 2(c)(ii) Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu.

⁷ Sodbi v zadevah OG in PI (Državni tožilstvi v Lübecku in Zwickau) in PF (Generalni državni tožilec Litve), glej opombo 2.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793